

Päätökset kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta sekä kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta v. 2024

KH 26.02.2024 § 53
6/02.05.01.00/2024

Valmistelija	taluspäällikkö Outi Ollila, outi.ollila@savonlinna.fi , p. 050 473 6280. talousjohtaja Tuula Ahvonen, tuula.ahvonen@savonlinna.fi , p. 050 575 8803
Selostus	<p>Kuntalain (410/2015) 38 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan taloutta ja 39 §:n mukaan vastaa sen taloudenhoidosta ja myös huolehtii sen sisäisestä valvonnasta sekä valvoo kunnan etua. Julkishallinnon hyvä tilintarkastustapa (Suomen tilintarkastajat ry:n suositus 2/2022) kohdan 3 mukaan kunnanhallitus myös, yhdessä muiden tilivelvollisten kanssa, vastaa valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuudesta. Kaupunginhallitukselle tuodaan osana sisäistä valvontaa ja kunnan edunvalvontaa käsittelyyn valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön päätökset kunnalle myönnettyistä valtionosuuksista sekä valtiovarainministeriön päätökset verotulomenetysten korvauksesta sekä kotikuntakorvausten perusosasta ja selvitetään edellä mainittujen vaikutukset kunnan talouteen.</p> <p>Valtiovarainministeriön päätöksen 21.12.2023 mukaan vuoden 2024 valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset yhteensä ovat noin 3,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 valtionosuudet sekä kotikuntakorvaukset yhteensä olivat noin 10,4 miljoonaa euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna on noin 62 prosenttia. Suuret sote-kustannukset ovat merkittävästi pienentäneet valtionosuuksia. Lisäksi vuoden 2022 valmistuneen verotuksen verotulokertymä koko maan tasolla oli huomattavasti heikompi ennakoituun nähden. Sen vaikutus pienentää valtionosuuksia.</p> <p>Valtiovarainministeriö (VM) on tehnyt päätöksen nro VN/35660/2023, pvm.21.12.2023, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuodelle 2024. VM on tehnyt myös päätöksen kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2024. Kotikuntakorvaukset maksetaan osana valtionosuusmaksatusta.</p> <p>Kaupungin peruspalvelujen valtionosuus koostuu valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 5 §:n mukaan seuraavista valtionosuusperusteista:</p> <ul style="list-style-type: none">- 1) valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista ja- 2) 13-17 §:ssä tarkoitettujen syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja saamelaiten kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteista. <p>Kaupungille myönnetään valtionosuutta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 1 §:ssä tarkoitettujen valtionosuustehtävien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin euromäärä, joka saadaan kun 6-12 §:n mukaisesti määräytyvät laskennalliset kustannukset lasketaan yhteen ja saadusta summasta vähennetään 21 §:ssä tarkoitettu kunnan omarahoitusosuus. Vuonna 2024 kunnan omarahoitusosuus on 1 388,69 euroa asukasta kohden. Näin saatuun euromäärään lisätään 13-17 §:ssä</p>

tarkoitettua syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun sekä saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosat. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 26 §:ssä tarkoitettu verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta lisätään ja vähennetään mainitun lain 4 ja 5 luvussa tarkoitetuilla erillä. Näitä ovat seuraavat:

- perusopetuksen aloittamisen johdosta maksettavan rahoituksen vähentäminen,
- kunnan peruspalvelujen valtionosuuden vähentäminen kuntaan maksetun perustoimeentulon määrällä,
- hyvinvointialueiden perustaminen ja tehtävien järjestämisvastuun siirrosta vuonna 2023 aiheutuvien taloudellisten vaikutusten rajoittaminen (muutosrajoitin) (30§),
- valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasaus (31§),
- sote-siirron jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtionosuuden pysyvä lisäsiirto (57§ 4 mom.) ja
- määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset sekä lisäykset (32§).

Kunnilta hyvinvointialueille siirtyneet sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset on tarkistettu kuntien lopullisten vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella (57 § 3 ja 4 mom.) Kuntien tilinpäätöstietojen mukaisista kustannustiedoista on lisäksi oikaistu niitä merkittävästi vääristävät erät 30.6.2023 voimaan tulleen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen, 1393/2022, 7 § muutettu VNA 29.6.2023/885, perusteella.

Veroperustemuutoksista johtuvia kunnallisverotulomuutoksia vastaava euromäärä maksetaan kunnille valtionosuuden yhteydessä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 33 §:n mukaan. Kunkin varainhoitovuoden verotulojen menetyksiä laskettaessa sovelletaan varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden verotustietoja ja varainhoitovuotta edeltäneen vuoden veroprosenttia sekä asukaslukua varainhoitovuotta edeltäneen vuoden lopussa.

Kaupunginhallitukselle on saapunut liitteen A mukainen valtiovarainministeriön päätös, pvm 21.12.2023, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuodelle 2024, liitteen B mukainen valtiovarainministeriön päätös, pvm 21.12.2023, kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2024 ja liite C kotikuntakorvauspäätöksen liite 1: kotikuntakorvaustulot ja -menot vuodelle 2024 sekä liite D maksuerittely koskien yhdistettyä maksatusta VM:n myöntämän kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, verotulomenetysten korvauksesta ja kotikuntakorvauksista sekä opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä rahoituksesta.

Savonlinnan kaupungille on edellä mainittujen päätösten perusteella myönnetty valtionosuuksia ja kotikuntakorvauksia seuraavasti:

- kunnan peruspalvelujen valtionosuutta -496 049 euroa, josta verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta 9 358 232 euroa,
- kotikuntakorvaustuloja 388 627 euroa,
- kotikuntakorvausmenoja -736 004 euroa,
- veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta 6 152 037 euroa ja
- Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä rahoitus -1 392 811 euroa.

Yhdistetyn maksatuksen mukaan valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset ovat yhteensä 3 915 800 euroa.

Talousarviossa arvioidut valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset yhteensä ovat 3 983 473 euroa.

Myönnetyn valtionosuuden määrä ja sen laskentaperusteet löytyvät VM:n verkkosivuilta osoitteesta:

www.vm.fi/valtionosuuspaatoksia-ja-laskentatietoja

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 35 §:n mukaan kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6-, 7-12- ja 13-15-vuotiaille. Opetushallituksen valtionosuuspäätöksiä varten käyttämät oppilas- ja suoritemäärät tallennetaan sähköiseen Primus-oppilasjärjestelmään, josta tiedot siirtyvät automaattisesti KOSKI-tietovarantoon. Opetushallitus hyödyntää KOSKI-tietovarantoa pohjatietojen keruussa. VM:n päätöksen pohjana olevat päätöksen liite 1:n oppilas- ja suoritemäärät on tarkistettu yhdessä sivistystoimialan kanssa eikä poikkeamia havaittu.

Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosa maksetaan osana valtionosuusmaksatusta. Kotikuntakorvauksen perusosasta säädetään vuosittain. Valtiovarainministeriön päätöksen 21.12.2023 mukaan perusosa vuodelle 2024 on 7 459,25 euroa (2023: 7 436,67 euroa). Savonlinnan kaupungin osuus vuoden 2024 kotikuntakorvaustuloista on 388 627 euroa ja -menoista -736 004 euroa. Kotikuntakorvaukset, netto ovat -347 377 euroa.

Jos kunta on tyytymätön edellä mainittuihin valtiovarainministeriön päätöksiin, sillä on kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 51 §:n nojalla oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus valtiovarainministeriölle.

Päätöksen perustelut ja laskentaperusteet on tarkistettu. Kunnalle maksettu summa tammikuussa 2024 täsmää valtionosuuspäätökseen.

Lapsivaikutusten arviointi Asialla ei ole merkittäviä vaikutuksia.

Yritysvaikutusten arviointi Asialla ei ole merkittäviä vaikutuksia.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Laine Janne

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi talousjohtajan ja talouspäällikön tekemän valtionosuuslaskelmien tarkistuksen ja toteaa, että tehdyn tarkastuksen perusteella ei ole aihetta toimenpiteisiin.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet Talousjohtaja